

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 04 kwietnia 2024 r.

Poz. 1968

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.88.2024.AS WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 28 marca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXIV/507/2024 Rady Miejskiej w Tucznie z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg gminnych, na terenie Gminy Tuczno.

Uzasadnienie

W dniu 22 lutego 2024 r. Rada Miejska w Tucznie podjęła uchwałę Nr LXIV/507/2024 w sprawie ustalenia wysokości opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg gminnych, na terenie Gminy Tuczno. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 29 lutego 2024 r.

W przedmiotowej uchwale, wskazując w jej podstawie prawnej art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 40 ust. 8 i 9 ustawy o drogach publicznych¹⁾, Rada Miejska w Tucznie ustaliła stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych zlokalizowanych na terenie Gminy Tuczno, na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczące: 1) prowadzenia robót w pasie drogowym, 2) umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzenia drogami lub potrzebami ruchu drogowego, 3) umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami, 4) zajęcia pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych, niż wymienione w pkt. 1-3 będących infrastrukturą "ostatniej mili" (§ 1 ust. 1) oraz stawki opłat za zajęcie pasa drogowego drogi gminnej na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg dotyczące: 1) prowadzenia robót w pasie drogowym dotyczących infrastruktury "ostatniej mili", 2) umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami dotyczących infrastruktury "ostatniej mili", 3) umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego będących infrastrukturą "ostatniej mili", 4) zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych, niż wymienione w pkt. 1-3 będących infrastrukturą "ostatniej mili" (§ 1 ust. 2).

Analiza treści powyższych postanowień prowadzi do wniosku, że Rada Miejska w Tucznie ustaliła wysokość opłat za zajęcie pasa drogowego w zakresie innym, niż wynika to z przepisów ustawy o drogach publicznych.

Podstawę prawną podjęcia uchwały Nr LXIV/507/2024 stanowi art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych (dalej jako ustawa), w myśl którego *organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa*

¹⁾ Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 320).

w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł.

Stawki opłat uchwalane przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego dotyczą opłat za zajęcie pasa drogowego w celach określonych w art. 40 ust. 2 ustawy, tj.:

- 1) prowadzenia robót w pasie drogowym;
- 2) umieszczania w pasie drogowym liniowych urządzeń obcych;
- 3) umieszczania w pasie drogowym urządzeń obcych innych niż wymienione w pkt 2 oraz reklam;
- 4) zajęcia pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione w pkt 1-3.

Zgodnie z art. 40 ust. 4 ustawy opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 4, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych zajętej powierzchni pasa drogowego, stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego i liczby dni zajmowania pasa drogowego, przy czym zajęcie pasa drogowego przez okres krótszy niż 24 godziny jest traktowane jak zajęcie pasa drogowego przez 1 dzień.

Stosownie do art. 40 ust. 5 ustawy opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy liniowego urządzenia obcego i stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego pobieranej za każdy rok umieszczenia liniowego urządzenia obcego w pasie drogowym, przy czym za umieszczenie liniowego urządzenia obcego w pasie drogowym lub na drogowym obiekcie inżynierskim przez okres krótszy niż rok opłata obliczana jest proporcjonalnie do liczby dni umieszczenia liniowego urządzenia obcego w pasie drogowym lub na drogowym obiekcie inżynierskim.

W myśl art. 40 ust. 6 ustawy opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy urządzenia obcego innego niż wymienione w ust. 2 pkt 2 albo powierzchni reklamy, liczby dni zajmowania pasa drogowego i stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego.

Przepis art. 40 ust. 9 ustawy stanowi zaś, że przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i 8, uwzględnia się:

- 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty;
- 2) zajętą część drogi;
- 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni;
- 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego;
- 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym.

Cytowane wyżej brzmienie przepisów unormowań art. 40 ustawy o drogach publicznych wynika ze zmian wprowadzonych z dniem 21 września 2022 r. mocą art. 3 pkt 23 w zw. z art. 33 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw²⁾ (zwaną dalej "ustawą zmieniającą"). Art. 26 ust. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej stanowi, że z dniem 21 września 2022 r. istniejące obiekty budowlane niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, urządzenia niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz obiekty budowlane i urządzenia niezwiązane z gospodarką drogową lub obsługą ruchu - stają się urządzeniami obcymi w rozumieniu art. 4 pkt 2b ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Zgodnie zaś z definicją zawartą w powołanym art. 4 pkt 2b ustawy o drogach publicznych (nadanym przez art. 3 pkt 2 lit. b ustawy zmieniającej) urządzenie obce to obiekt lub urządzenie, w tym obiekt lub urządzenie budowlane, w szczególności wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, cieplne, telekomunikacyjne lub elektroenergetyczne, niezwiązane funkcjonalnie z drogą lub ruchem drogowym, z wyjątkiem kanału technologicznego.

Podkreślenia wymaga, że podejmując uchwałę wykonującą upoważnienie udzielone w ustawie, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zobowiązany jest dostosować treść przyjmowanych regulacji do zakresu upoważnienia ustawowego obowiązującego w dacie podejmowania uchwały. Tymczasem analiza treści uchwały Nr LXIV/507/2024 Rady Miejskiej w Tucznie prowadzi do wniosku, że - w części realizującej

²⁾ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1768).

upoważnienie zawarte w art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych - została ona uchwalona w oparciu o nieobowiązujące w dacie jej podjęcia przepisy ustawy.

Na powyższe wskazuje w szczególności brzmienie § 1 ust. 2 i 3, § 2 ust. 2 i § 3 uchwały, w których Rada postanowiła ustalić stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych Gminy Tuczno w celach umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzenia drogami lub potrzebami ruchu drogowego i obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami, a także roczne stawki opłat za 1 m² powierzchni pasa drogowego zajętego przez rzut poziomy umieszczonego w nim urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami. Regulacje te wskazują na realizację normy kompetencyjnej wynikającej z art. 40 ust. 8 w związku z ust. 5 ustawy o drogach publicznych - w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją z dniem 21 września 2022 r. Natomiast w stanie prawnym obowiązującym na dzień podjęcia uchwały, w art. 40 ust. 5 i ust. 2 pkt 2 ustawy mowa była o opłatach za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczania w pasie drogowym liniowych urządzeń obcych. Powyższych regulacji badanej uchwały nie sposób uznać za prawidłową realizację normy kompetencyjnej wynikającej z art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych. Rada Miejska w Tucznie nie ustaliła bowiem stawek opłat za zajęcie pasa drogowego w odniesieniu do celów zajęcia określonych w aktualnie obowiązujących przepisach.

Podkreślić należy, że z przytoczonej wcześniej definicji legalnej pojęcia urządzenia obcego (art. 4 pkt 2b ustawy) wynika, że posiada ono szerszy zakres znaczeniowy niż urządzenia infrastruktury technicznej czy objekty budowlane. Inne są też zasady ustalania opłaty "rocznej", która zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem art. 40 ust. 5 ustawy może dotyczyć jedynie umieszczenia w pasie drogowym urządzenia obcego liniowego. W stosunku do innych niż liniowe urządzeń obcych opłatę ustala się za każdy dzień zajmowania pasa drogowego. Podziału takiego nie odzwierciedlają kwestionowane przepisy uchwały.

Wobec powyższego uznać zatem należy, że Rada Miejska w Tucznie podejmując w dniu 22 lutego 2024 r. uchwałę Nr LXIV/507/2024 *w sprawie ustalenia wysokości opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg gminnych, na terenie Gminy Tuczno* nie zrealizowała w sposób prawidłowy dyspozycji art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych, tym samym naruszyła normę zawartą w tym przepisie. W konsekwencji, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności kwestionowanego aktu.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski